

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освіта для сталого розвитку

Галузь знань – А Освіта

Спеціальність – А4 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, Шифр дисципліни – ОЗП.02

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: Обов'язкова (Загальної підготовки)

Факультет – міжнародних відносин і права

Кафедра – філософії та соціально-гуманітарних наук

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисциплін		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота студента, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
денна	1	1	5	150	50	32	-	-	18	100			+	
заочна	1	1	5	150	14	10	-	-	4	136			+	

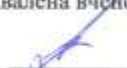
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» за спеціальністю А4 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Робоча програма складена к. політ. н. доц. Наталія ЛЮТКО

Схвалена на засіданні кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук

Протокол від 1 вересня 2025 р. № 1. Зав. кафедри Наталія ПЕТРУК

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету Юрій МУДРИК

Хмельницький 2025

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри екології та біологічної освіти, кандидат технічних наук, доцент	Гуманітарно-педагогічний факультет		Ольга ЄФРЕМОВА
Гарант освітньої програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) другий (магістерський) рівень.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Галина БЛІЕЦЬКА
Декан факультету, кандидат педагогічних наук, доцент	Гуманітарно-педагогічний факультет		Неля ПОДЛЕВСЬКА

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Освіта для сталого розвитку» є однією із загальних дисциплін і займає провідне місце у підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» в межах спеціальності А4 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

Пререквізити – Вихідна

Постреквізити – ОФП.03 Інноваційні та інформаційні технології навчання біології та основ здоров'я, ОФП.04 Інноваційні та інформаційні технології навчання біології та основ здоров'я (курсова робота), ОФП.06 Педагогічна практика, ОФП.07 Переддипломна практика, ОФП.08 Кваліфікаційна робота, АІ Атестаційний іспит.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів наук про довкілля та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов (ІК); Здатність виявляти і вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення (ЗК 01); Здатність усвідомлювати багатоманітність і цілісність природи, діяти соціально відповідально та екологічно свідомо (ЗК 06); Здатність створювати безпечне освітнє середовище, формувати в здобувачів освіти культуру здорового і безпечного життя (ФК 08). Здатність формувати в здобувачів освіти уявлення про взаємозалежність компонентів екосистем та цілісну природничонаукову картину світу (ФК 12); Здатність застосовувати знання про організацію і функціонування біологічних та екологічних систем для реалізації у процесі навчання ідей освіти для сталого розвитку (ФК 13).

– **програмні результати навчання**: Застосовує знання з предметної галузі у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності (ПРН 01); Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, аргументує можливі шляхи їх вирішення, критично оцінює інформацію з різних джерел та генерує нові ідеї (ПРН 04); Використовує знання з біології та наук про здоров'я людини для формування в здобувачів освіти культури здорового і безпечного життя (ПРН 16); Демонструє і використовує новітні досягнення біологічної науки та пояснює її ролі у житті суспільства і обґрунтовує їх використання для професійної та/або інноваційної діяльності (ПРН 18); Уміє реалізувати у процесі навчання біології та основ здоров'я ідеї освіти для сталого розвитку (ПРН 22).

Мета дисципліни. підготовка висококваліфікованих вчителів на засадах сталого розвитку, які здатні здійснювати екологічну освіту і виховання школярів в процесі навчання природничих наук в закладах загальної середньої освіти, фахово застосовувати теоретичні знання для обґрунтованого переконання й формування у громадян України ціннісного ставлення до довкілля, екологічного стилю життя.

Предмет дисципліни. формування у здобувачів знань, умінь, цінностей та навичок, які сприяють створенню суспільства, що відповідає принципам сталого розвитку.

Завдання дисципліни. Надати студентам знання і практичні навички щодо забезпечення процесу переходу закладів освіти на засади випереджаючої освіти для сталого розвитку, впроваджувати ідеї та принципи сталого розвитку, технології випереджаючої освіти у зміст освітньої діяльності, застосовувати новітні педагогічні технології гуманно та екоцентричного характеру, проєктувати інтегративні курси та програми з випереджаючої освіти для сталого розвитку.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: *володіти* професійною термінологією та основними поняттями освіти для сталого розвитку (сталий розвиток, глобальні проблеми людства, неперервна освіта, випереджаюча освіта, медіаосвіта, медіаграмотність); характеризувати основні поняття, історичні аспекти та шляхи реалізації концепцію сталого розвитку; пояснювати принципи реалізації цілей сталого розвитку в світі та Україні та основні засади світової стратегії освіти для сталого розвитку; визначати моделі

освіти для сталого розвитку в загальноосвітній школі й методику викладання уроків для сталого розвитку; впроваджувати в практику освіти для сталого розвитку педагогічні інновації та науковий досвід; застосовувати екологічні знання для вирішення навчально-виховних, науково-методичних завдань; знати сучасні проблеми наукових досліджень для реалізації концепції сталого розвитку, вміння їх імплементувати в зміст освіти для сталого розвитку; проводити різноманітні лекції, тренінги, заняття, форми дискусій і диспутів у рамках освіти для сталого розвитку для різних груп населення; добирати та конструювати зміст навчального матеріалу в рамках освіти для сталого розвитку, опираючись на науковий досвід, моделювати можливі шляхи вирішення проблем і прогнозувати наслідки результатів антропогенної діяльності, проводити інтегральну екологічну оцінку для визначення загальної екологічної ситуації.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	семінар	СРС	лекції	семінар	СРС
	Перший семестр			Перший семестр		
Тема 1. Поняття та специфіка концепції сталого розвитку	2	2	6	2	2	8
Тема 2. Історія виникнення та становлення концепції сталого розвитку	2		8			10
Тема 3. Система, її стан і зміни. Основні механізми стійкості систем	2	2	6			8
Тема 4. Глобальні проблеми сучасного світу в контексті сталого розвитку	2		6			8
Тема 5. Цілі сталого розвитку та місце держави в їх досягненні (Частина 1).	2	2	6			8
Тема 6. Цілі сталого розвитку та місце держави в їх досягненні (Частина 2).	2		8			8
Тема 7. Індикатори сталого розвитку	2		6			10
Тема 8. Принципи забезпечення сталого розвитку	2	2	6			8
Тема 9. Стратегічні засади формування сталого розвитку в Україні	2		6			8
Тема 10. Освіта як соціальний феномен та соціальний інститут	2	2	6	2		8
Тема 11. Сталий розвиток та освіта: концепція та основні пріоритети	2	2	6	2	2	8
Тема 12. Переорієнтація освіти: феномен випередження	2		6	2		8
Тема 13. Екологічна освіта як фактор сталого розвитку	2	2	6			10
Тема 14. Економічна освіта як фактор сталого розвитку	2		6			8
Тема 15. Соціокультурний зміст освіти для сталого розвитку	2	4	6			8
Тема 16. Медіаосвіта як фактор випереджаючої освіти для сталого розвитку	2		6	2		10
Разом за 1-й семестр:	32	18	100	10	4	136

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	ПОНЯТТЯ ТА СПЕЦИФІКА КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Визначення поняття “сталий розвиток”. Складові концепції сталого розвитку. Літ.: [1] с. 42-48; [2] с. 4-10; [4] с. 48-50	2
2	ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Поява терміну «сталий розвиток» та його суть. Хронологія становлення концепції сталого розвитку. Основні документи світової співдружності з питань сталого розвитку. Літ.: [1] с. 49-52; [2] с. 10-14; [4] с. 48-50	2
3	СИСТЕМА, ЇЇ СТАН І ЗМІНИ. ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ СТІЙКОСТІ СИСТЕМ Визначення системи і її стану. Уявлення про розвиток систем. Відкритість і стаціонарність систем. Основні характеристики стійкості системи. Механізми стійкості систем. Основи еволюційного вчення. Соціоекосистема як результат взаємодії природи і суспільства. Літ.: [1] с. 52-60; [2] с. 42-50; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	2
4	ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СВІТУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Поняття глобальних проблем сучасності. Фактори і процеси, що зумовлюють глобальні проблеми людства та причини їх виникнення. Основні грипи глобальних проблем сучасності. Варіанти вирішення глобальних проблем сучасності. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
5	ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ ДЕРЖАВИ В ЇХ ДОСЯГНЕННІ (Ч.1). Поняття та передісторія формування цілей сталого розвитку. Цілі сталого розвитку: різновиди та загальна характеристика. Літ.: [1] с. 52-60; [2] с. 42-50; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	2
6	ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ ДЕРЖАВИ В ЇХ ДОСЯГНЕННІ (ЧАСТИНА 2). Поняття та передісторія формування цілей сталого розвитку 2. Цілі сталого розвитку: різновиди та загальна характеристика. Літ.: [1] с. 94-98; [3] с. 44-57	2
7	ІНДИКАТОРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Загальні підходи до визначення індикаторів сталого розвитку. Застосування індикаторів, їх види та функції. Приклади індикаторів сталого розвитку. Агреговані індикатори сталого розвитку. Літ.: [1] с. 99-102; [2] с. 41-47	2
8	ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Загальні принципи сталого розвитку суспільства. Принципи суспільної організації в просторі. Принципи організації в часі. Принципи забезпечення екологічної стійкості. Принципи екологічних цілей. Принципи екологічної мотивації. Літ.: [1] с. 106-122; [3] с. 51-67	2
9	СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ. Відображення питань сталого розвитку у законодавстві України. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року: розробка і шлях до визнання. Національні цілі сталого розвитку України Літ.: [1] с. 39-56; [3] с. 13-22; [4] с. 38-59	2
10	ОСВІТА ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН ТА СОЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ. Феномен освіти. Поняття «освіта» та його різні значення. Соціокультурні контексти освіти. Інституціоналізація та функції освіти. Освіта і сталий людський розвиток. Літ.: [1] с. 94-98; [3] с. 44-57	2

11	СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ОСВІТА: КОНЦЕПЦІЯ ОСВІТИ ТА ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ. Соціокультурний контекст виникнення концепції освіти для сталого розвитку. Зміст концепції освіти для сталого розвитку. Літ.: [1] с. 92-110; [3] с. 54-66; [4] с. 78-80	2
12	ПЕРЕОРІЄНТАЦІЯ ОСВІТИ: ФЕНОМЕН ВИПЕРЕДЖЕННЯ. Передумови виникнення та шляхи реалізації випереджаючої освіти. Методи та принципи випереджаючої освіти для сталого розвитку. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
13	ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Екологічний світогляд та екологічна культура у контексті реалізації принципів сталого розвитку. Шляхи формування екологічної компетентності особистості: моделі та технології. Літ.: [1] с. 52-60; [2] с. 42-50; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	2
14	ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Стандарти життя як умова сталого розвитку. Проблема формування (екозбалансованих) споживчих цінностей. Літ.: [1] с. 49-52; [2] с. 10-14; [4] с. 48-50	2
15	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ЗМІСТ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Європейські ціннісні орієнтири та засади сталого розвитку. Духовні цінності та освіта. Етика толерантності у полікультурному світі. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
16	МЕДІАОСВІТА ЯК ФАКТОР ВИПЕРЕДЖАЮЧОЇ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Роль масмедіа для суспільства XXI ст. Медіаграмотність та критичне мислення як ключова ознака світогляду сучасної людини. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
Разом за семестр:		32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	ПОНЯТТЯ ТА СПЕЦИФІКА КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Визначення поняття “сталий розвиток”. Складові концепції сталого розвитку. Літ.: [1] с. 42-48; [2] с. 4-10; [4] с. 48-50	2
2	ОСВІТА ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН ТА СОЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ. Феномен освіти. Поняття «освіта» та його різні значення. Соціокультурні контексти освіти. Інституціоналізація та функції освіти. Освіта і сталий людський розвиток. Літ.: [1] с. 94-98; [3] с. 44-57	2
3	СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ОСВІТА: КОНЦЕПЦІЯ ОСВІТИ ТА ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ. Соціокультурний контекст виникнення концепції освіти для сталого розвитку. Зміст концепції освіти для сталого розвитку. Літ.: [1] с. 92-110; [3] с. 54-66; [4] с. 78-80	2
4	ПЕРЕОРІЄНТАЦІЯ ОСВІТИ: ФЕНОМЕН ВИПЕРЕДЖЕННЯ. Передумови виникнення та шляхи реалізації випереджаючої освіти. Методи та принципи випереджаючої освіти для сталого розвитку. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
5	МЕДІАОСВІТА ЯК ФАКТОР ВИПЕРЕДЖАЮЧОЇ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Роль масмедіа для суспільства XXI ст. Медіаграмотність та критичне мислення як ключова ознака світогляду сучасної людини. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2

Разом за семестр :	10
--------------------	----

5.2 Зміст семінарських занять

Перелік семінарських занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ семінарського заняття	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Поняття та специфіка концепції сталого розвитку Літ.: [1, с. 10-27, 2-8]	2
2	Історія виникнення та становлення концепції сталого розвитку Літ.: [1, с. 35-53, 2-7]	2
3	Цілі сталого розвитку та місце держави в їх досягненні Літ.: [1, с. 91-132, 2-9]	2
4	Принципи забезпечення сталого розвитку Літ.: [1, с. 144-178, 2-9]	2
5	Освіта як соціальний феномен та соціальний інститут Літ.: [1, с. 189-205, 2-9, 11]	2
6	Сталий розвиток та освіта: концепція та основні пріоритети Літ.: [1, с. 206-228, 2-9, 11]	2
7	Екологічна освіта як фактор сталого розвитку Літ.: [1, с. 236-254, 2-10]	2
8	Соціокультурний зміст освіти для сталого розвитку Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	4
Разом за семестр:		18

Перелік семінарських занять для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Поняття та специфіка концепції сталого розвитку Літ.: [1] с. 42-48; [2] с. 4-10; [4] с. 48-50	2
2	Сталий розвиток та освіта: концепція та основні пріоритети Літ.: [1] с. 63-71; [3] с. 67-85	2
Разом за семестр:		4

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	5

2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	5
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	5
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	5
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття. Вибір теми ІДЗ.	5
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	5
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	5
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	5
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	5
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ. Підготовка до тестового контролю з тем 6-10.	15
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	5
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т12, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	5
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т13, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	5
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т14, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 6-15. Здача ІДЗ	5
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т15, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 6-15.	5
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т16, підготовка до практичного заняття.	5
17	Підготовка до тестового контролю з тем 11-16.	10
Разом за семестр:		100

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); семінарські заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання

інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування ситуаційних завдань), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на семінарських заняттях,(усне опитування, розв'язування завдань, участь в обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.
- оцінювання контрольних робіт (відповідно до графіка проведення лабораторно-екзаменаційних сесій для студентів заочної форми).

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі заліку. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального бала, вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час семінарських, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. Як ІДЗ здобувач готує есе при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним

результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) використовуються наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою

програмою, кожен здобувач денної і заочної форм здобуття освіти може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 1 семестрі

Аудиторна робота					Контрольні заходи		Семестровий контроль
Семінарські заняття (мінімум – 4 контрольні точки)				ІДЗ	Тестовий контроль		Залік
Т 1-2	Т 3-4	Т 5-6	Т 7-8		Т 1-4	Т 5-8	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	12-20	12-20	60-100**
24-40				12-20	24-40		

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни; ТК – тестовий контроль;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на семінарських заняттях

Оцінка, яка виставляється за семінарському занятті, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією; обговоренні ситуацій; результати самостійних робіт.

У випадку виявлення здобувачем рівня знань, нижчого ніж 60 відсотків від максимального балу, встановленого Робочою програмою для кожної структурної одиниці, відповідь на семінарському занятті не зараховується і для її зарахування він має детальніше опрацювати матеріал з теми та повторно вийти на її оцінювання викладачем у призначений для цього час.

Оцінювання результатів навчання з теоретичного матеріалу (тестовий контроль)

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу оцінюється під час тестування, яке здійснюється в MOODLE і передбачає перевірку тестових завдань в автоматизованому режимі. Кожний з двох тестів, передбачених Робочою програмою, складається із 25 тестових завдань, кожне з яких є рівнозначним. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20. Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 12 до 20 балів.

Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1-13	14-16	17-18	19-20	21-22	23-25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість балів	-	12	14	16	18	20

На тестування відводиться 25 хвилин. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання ІДЗ

ІДЗ виконується у вигляді написання есе. Вимоги до написання есе розміщені на сторінці у Модульному середовищі для навчання (MOODLE)/ ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 балів).

Теми для виконання ІДЗ

1. Сталий розвиток: потенціал проєктивності сучасних стратегій.
2. Світ без бідності: прагнення ідеалізму чи ідеалізм прагнення.
3. Освіта для сталого розвитку в сучасній школі: умови впровадження
4. Якість освіти: від безпеки до обов'язку.
5. (На)вчитися (пере)вчитися: між свободою та необхідністю.
6. Напрями вдосконалення екологічної складової дошкільної та загальної середньої освіти для сталого розвитку
7. Рівні права: суб'єктність людини та природи.
8. Екологічна культура: енергетика та цінності.
9. Методи та принципи випереджаючої освіти для сталого розвитку.
10. Освіта для сталого розвитку як індикатор суспільного поступу
11. Вплив сучасної освіти на сталий розвиток суспільства
12. Споживчі цінності та екологічні катастрофи.
13. Між стандартами життя та відповідальним споживанням.
14. Етика співжиття: екосистеми та духовний світ.
15. Полікультурність: від засад здорового глузду до умови сталого розвитку.
16. Медіаосвіта та виклики інформаційного суспільства для сталого розвитку.
17. Медіаграмотність: етика та логіка життя сталого розвитку.
18. Автономія особистості як фундаментальна освітня цінність у XXI ст.
19. Неперервна освіта як основна вимога сучасного суспільства
20. Полікультурність в освіті, її перспективи та межі.
21. Екологічна культура у контексті реалізації принципів сталого розвитку
22. Глобалізація освіти та проблеми культурної ідентичності.
23. Соціально-педагогічна інфраструктура.
24. Ринок освітніх послуг.
25. Формування екобалансованих споживчих цінностей
26. Освіта як спосіб соціального успадкування та соціокультурного відтворення людини.
27. Культурно-освітній простір.
28. Тенденції виникнення освітніх суспільств.
29. Проблеми соціокультурної детермінації педагогічної діяльності та освіти.
30. Знання і віра, роль довіри в освітніх відносинах.

31. Екологічний світогляд у контексті реалізації принципів сталого розвитку
32. Пріоритети та сучасні стратегії освіти: класифікація та варіанти вибору.
33. Цифрова трансформація освіти: основні перспективи та ризики.
34. Екоцентрична парадигма сучасної освіти та модель сталого розвитку суспільства.
35. Сучасні концепції розвитку вищої освіти
36. Сталий розвиток та екологічна інфраструктура
37. Розвиток поняття “екологічна стійкість”
38. Сталий розвиток як основа екологічної політики України
39. Якість освіти – мета стійкого розвитку
40. Перехід до нової моделі освіти для досягнення цілей стійкого розвитку суспільства
41. Освіта для стійкого розвитку як фактор розвитку особистості дитини в сучасному суспільстві
42. Основні напрями державної політики щодо впровадження системи освіти для сталого розвитку.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль
Семінарські заняття		Тестовий контроль	Контрольна робота		Залік
1	2	Т 1-8	якість виконання	захист роботи	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)					
6-10	6-10	24-40	21-35	3-5	60-100**
12-20		24-40	24-40		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Варіанти контрольних робіт і зміст завдань наведені у Методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи, що розміщені у системі «Модульне середовище для навчання». При оцінюванні контрольної роботи враховуються: повнота відповіді на теоретичні питання; якість виконання практичного завдання; захист. Кожне з теоретичних питань оцінюється від 6 до 10 балів, а практичне від 9 до 15 балів, загальна сума балів на позитивну оцінку якості виконання завдань контрольної роботи становить від 21 до 35.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється викладачем з використанням таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Таблиця – Розподіл балів при оцінюванні якості виконання завдань контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів для певного рівня досягнення результатів навчання
--------------	---

	Достатній	Середній	Високий
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	9	12	15
Всього балів	21	28	35

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (21 балів) та максимального (35 балів), знаходиться в межах 21-35 бали та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
F X	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній вище таблиці.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Опишіть основні етапи становлення стратегії сталого розвитку.
2. Визначте зміст та основні поняття сталого розвитку.
3. Назвіть основні документи світової співдружності з питань сталого розвитку.
4. Які існують політико-правові аспекти реалізації стратегії сталого розвитку в Україні.
5. Що таке інформаційне суспільство і як процес глобалізації вплинув на зміст освітньої діяльності та формування стратегії сталого розвитку.
6. Назвіть головні глобальні ризики, які сьогодні існують у світі і поясніть стратегію сталого розвитку як вирішення цих проблем?
7. Назвіть основні принципи, цінності та завдання освіти для сталого розвитку.
8. Визначте основні передумови виникнення концепції випереджаючої освіти.
9. Визначте основну мету та шляхи реалізації концепції випереджаючої освіти, а також опишіть основні цінності та принципи, на яких ґрунтується ця концепція.
10. У чому полягає сутність екологічного світогляду та екологічної культури у контексті реалізації принципів сталого розвитку?
11. Визначте основні різновиди екологічної етики.
12. Назвіть етапи екологізації індивідуальної свідомості на засадах сталого розвитку, а також опишіть складові екологічного виховання.
13. Опишіть головні заходи щодо організації безупинного екологічного виховання у закладах освіти згідно принципів сталого розвитку.
14. Назвіть види екологічної компетентності. Розкрийте загальні та спеціально-наукові принципи формування екологічної компетентності.
15. Визначте сутність економічного аспекту сталого розвитку: Що таке економічне зростання? Які його складові? Що називають екологічним бар'єром? Як він впливає на економічний розвиток?
16. Дайте визначення поняття «якість життя». Назвіть компоненти та основні показники якості життя.
17. Що таке індекс людського розвитку? Чим він визначається?
18. У чому полягає актуальність виховання споживчої культури у громадян України?
19. Визначте основні напрямки формування споживчої культури школярів.
20. Розкрийте компетентнісний зміст споживчої освіти.
21. У чому полягає сутність громадянської освіти як форми реалізації соціального аспекту сталого розвитку? Які існують форми і методи її впровадження у зміст шкільної освіти?
22. Визначте основні принципи формування морально-ціннісного компоненту освіти для сталого розвитку.
23. Охарактеризуйте сутність та зміст поняття толерантності. Назвіть ключові принципи етики толерантності.
24. У чому сутність міжкультурної толерантності?
25. Визначте мету та завдання полікультурної освіти.
26. Що таке глобальний інформаційний простір? Як він впливає на зміст освіти?
27. Чому сучасне суспільство називають суспільством масмедіа?
28. Що таке медіаграмотність? Яке значення воно має для людини?
29. Як пов'язані медіа грамотність та критичне мислення? Назвіть основні складові критичного мислення.
30. Визначте завдання технологій розвитку критичного мислення.

12. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Освіта для сталого розвитку» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Освіта для сталого розвитку». <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=2479>
2. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Освіта для сталого розвитку». URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=2479>

13. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проектор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Гончаренко, М. Ф. Сталий розвиток: сучасна парадигма, реалії і перспективи: монографія / М. Ф. Гончаренко, Л. М. Горбач. – Київ : Кондор, 2023. 372 с.
2. Горошкова Л.А. Освіта для сталого розвитку: теорія, методологія, практика. Київ: БІНПО, 2022. 102 с.
3. Thomas Macintyre, Daniella Tilbury, and Arjen Wals: Education and learning for sustainable futures: 50 years of learning for environment and change: Routledge, 2024. 118 p.
4. Roorda N. Fundamentals of Sustainable Development. London:Routledge. 2025. 416 p.
5. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>

Додаткова

6. Мелеганич Г. Освітні пріоритети в цілях сталого розвитку ООН до 2030 року: досвід України. Міжнародний науковий вісник. № 1-2 (25-26), 2022. URL: <http://visnyk-international.uzhnu.edu.ua/article/view/260120>
7. Добровільний національний огляд щодо Цілей сталого розвитку в Україні. 2021. 117 с. URL: <https://ukraine.un.org/uk/151096-dobrovilnyy-natsionalnyy-ohlyad-shchodo-tsiley-staloho-rozvytku-v-ukrayini> (дата звернення: 21.02.2025).
8. Лютко Н. В. Потенціал неперервної освіти в контексті сталого розвитку. Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців: тези доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 18 квітня 2024) / М-во освіти і науки України, Хмельницький нац. ун-т, Каф. психол. та педагог. [та ін.]. Хмельницький: Кафедра психології та педагогіки ХНУ, 2024. С. 68-70
9. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія /Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови),О.М.Топузов (заст. голови)]; за заг.ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2021. 384с.
10. Льченко В. Р., Гуз К. Ж. Еволюція ідей освіти для сталого розвитку // Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2022. Випуск 29. С. 117-122.
11. Сафранов Т.А., Чугай А.В., Ільїна В.Г. С 12 Проблеми екологічної освіти України: навчальний посібник. Одеса: ОДЕКУ, 2023. 85 с.
12. Тарасюк О.В. Теоретичні засади формування концепції сталого розвитку та її практична реалізація на сучасному етапі розвитку суспільства Економіка, управління та адміністрування, 2025, (1(111), 51–63.
13. Войтович Н.О., Імбіровська-Сиваківська Л.А. Медіаграмотність: технології і практичне застосування/ За заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2024. 57 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

Освіта для сталого розвитку

Тип (статус) дисципліни	Загальна підготовка (ОЗП)
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Мова викладання	Українська
Семестр	1
Кількість призначених кредитів ЄКТС	5,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: *володіти* професійною термінологією та основними поняттями про способи і методи заповнення, складання та подання звітності підприємств; *розрізняти і характеризувати* форми фінансової, статистичної звітності та звітності зі сталого розвитку підприємств; *пояснювати* принципи підготовки форм звітності, *обґрунтовувати* порядок їх заповнення та подання користувачам; *заповнювати* форми фінансової, статистичної звітності та звітності зі сталого розвитку та інтерпретувати отриману інформацію; *виявляти і виправляти* в них помилки та аналізувати їх наслідки для суб'єкта господарювання; *установлювати* зв'язки між показниками різних форм звітності; *обирати* методику заповнення окремої форми звітності та *заповнювати* її за даними конкретного підприємства.

Зміст навчальної дисципліни. Поняття та специфіка концепції сталого розвитку. Історія виникнення та становлення концепції сталого розвитку. Система, її стан і зміни. Основні механізми стійкості систем. Глобальні проблеми сучасного світу в контексті сталого розвитку. Цілі сталого розвитку та місце держави в їх досягненні. Індикатори сталого розвитку. Принципи забезпечення сталого розвитку. Стратегічні засади формування сталого розвитку в Україні. Освіта як соціальний феномен та соціальний інститут. Сталий розвиток та освіта: концепція та основні пріоритети. Переорієнтація освіти: феномен випередження. Екологічна освіта як фактор сталого розвитку. Економічна освіта як фактор сталого розвитку. Соціокультурний зміст освіти для сталого розвитку. Медіаосвіта як фактор випереджаючої освіти для сталого розвитку.

Пререквізити – Вихідна

Постреквізити – ОФП.03 Інноваційні та інформаційні технології навчання біології та основ здоров'я, ОФП.04 Інноваційні та інформаційні технології навчання біології та основ здоров'я (курсова робота), ОФП.06 Педагогічна практика, ОФП.07 Переддипломна практика, ОФП.08 Кваліфікаційна робота, АІ Атестаційний іспит.

Запланована навчальна діяльність. Лекції – 32 год., семінарські заняття - 18 год., самостійна робота – 100 год., разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); семінарські заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, розв'язування задач, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування (самостійні роботи), виконання практичних завдань (задач), кейсів, тестування, виконання індивідуального домашнього завдання.

Вид семестрового контролю: залік

Навчальні ресурси:

1. Гончаренко, М. Ф. Сталий розвиток: сучасна парадигма, реалії і перспективи: монографія / М. Ф. Гончаренко, Л. М. Горбач. – Київ : Кондор, 2023. 372 с.
2. Горошкова Л.А. Освіта для сталого розвитку: теорія, методологія, практика. Київ: БІНПО, 2022. 102 с.
3. Василенко І.А., Ніколаєнко Л.П., Іванченко А.В., Гуляєв В.М., Чупринов Є.В., Скиба М.І., Коваленко І.Л. Випереджаюча освіта для сталого розвитку: навч. посібник. Дніпро: Акцент ПП, 2021. 279 с.
4. Roorda N. Fundamentals of Sustainable Development. London:Routledge. 2025. 416 p.
5. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>
6. Модульне середовище. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.
7. Електронна бібліотека. URL: <http://library.khmnu.edu.ua/>.

Викладач: канд. політ. наук, доц. Наталія Лютко